

ה	הדלקת נרות . . . . .
ה	סדר ליל שבת . . . . .
ל	קדוש ליל שבת . . . . .
ל	כל מקדש . . . . .
ל	מנוחה ושמחה . . . . .
ל	מה ידירות . . . . .
ל	מה יצח . . . . .
מ	יום שבת קדוש . . . . .
מ	י"ה רבון . . . . .
נ	צמאה נפש . . . . .
נ	יום זה לישראל . . . . .
נ	י"ה אכמון . . . . .
ס	צור משלו . . . . .
ס	אודה לאל . . . . .
ס	או כיום השביעי שיר יהודי לשבת . . . . .
ע	בר יוחאי . . . . .
ע	שימחו במלכותך . . . . .
פ	רגו צדיקים . . . . .
פ	לאל אשר שבת . . . . .
פ	יום לכישה לשבועי של פסח . . . . .
פ	זמירות ליום השבת . . . . .
פ	אמר לשעורתי . . . . .
פ	חי י"י ברוך צויר . . . . .
צ	מומר לודו . . . . .
צ	קדושה רבא . . . . .
צ	ברוך י"י יום יום . . . . .
צ	ברוך אל עליון . . . . .
ק	יום זה מכובד . . . . .
ק	יום שבתך . . . . .
ק	כי אשמרת . . . . .
ק	שמר שבתותי . . . . .
ק	דרור קרא . . . . .
ק	שבת חיים . . . . .
ק	סדר מנוחה שלישית . . . . .
ק	בני הכלא . . . . .
ק	ויאמר משה . . . . .
ק	ידי נפש . . . . .
ק	הללויה אודה . . . . .
ק	הללויה אשרי . . . . .
ק	אל מסתני . . . . .
ק	אין כאלהתי . . . . .
ק	אתה הוא אלהתי . . . . .
ק	סדר מציא שבת . . . . .
ק	סדר הברלה . . . . .
ק	המבדיל בין קדש לחול . . . . .
ק	ויהן לך . . . . .
ק	רכון העולמים . . . . .
ק	אלוה הנביא . . . . .
ק	סדר סעודת מלוה מלכה . . . . .
ק	כמוצא יום מנוחה . . . . .
ק	חיש ששני . . . . .
ק	אניל ואשמח . . . . .
ק	אלהים יסיעני . . . . .
ק	אל חיש נוואל . . . . .
ק	אירי איום נוואל . . . . .
ק	איש חסד היה . . . . .
ק	אמר י"י לעקב . . . . .
ק	סדר בריח מלה . . . . .
ק	זמר יום לכישה . . . . .
ק	סדר פריון הבן . . . . .
ק	סדר ברכת המזון . . . . .
ק	סדר שבע ברכות . . . . .
ק	נורה לשמן לברית . . . . .
ק	הרחמן לברית . . . . .
ק	ברכה ארוונה . . . . .
ק	מאמר ותר למערות השבת . . . . .
ק	קדוש לשלש רגלים . . . . .
ק	קדושה רבא לשלש רגלים . . . . .

צריך להדליק נרות יפים. וכל הוזהר במצוה זו וזכה לבנים תלמידי חכמים. שנאמר (משלי ו') כי נר מצוה ותורה אור, על ידי נר מצוה בא אור תורה (גמרא וסור וסור"ע הרב ס' רס"ג). האשה צריכה להדליק הנרות בשמחה ורצון הלב, שעל ידי הדלקת הנרות תזכה לבנים קדושים מאירים בתורה וביראת שמים ומרבים בעולם, וגורמת לבעלה חיים ארוכים. ולכן צריכה ליהזר בהם (זוה"ק בראשית דף מ"ח ע"ב).

אכן אם מתאחרת להדליק בזמן איסור ח"ו, אין בכך מצוה, רק עבירה דחילול שבת, ח"ו. לכן מחוייב כל אדם להזהיר לבני ביתו להדליק הנרות בעוד החמה בראשי האילנות, ויזכו לכל טוב. (ויש מהדרים גם בערב יום טוב שחל בחול להדליק מבעוד יום).

על הבעל מוטלת הכנת הנרות והשמן והפתילות והאשה תדליקם. מי שאין לו אשה ידליק בעצמו. שמן זית מצוה מן המובחר להדלקה, שאורו צלול. ויעשה הפתילות עבות שידלקו כשיעור המשכת זמן סעודתו עד שילך לשכב ולישן. וירבה בגרות ככל יכלתו, דהרגיל בשרגא טובא, נפקן מניה גברי רברבי (שבת כג: יעב"ץ).

יוצאים ידי חובה בהדלקת נר אחד, והמנהג שלא לפחות משני נרות. ונוהגים כשגולד ילד מוסיפים נר אחד בשבילו.

אשה הנוהגת להדליק מספר מטוים של נרות אינה רשאית לפחות מהם. המנהג הוא שכאשר אינה שובתת בביתה, אינה מדליקה אלא שני נרות.

קודם הדלקת הנרות נוהגים להפריש מעות לקופה של צדקה.

כשמדליקים, אחד האישי ואחד האשה, מברכין עובר לעשייתו.

לכן נוהגות הנשים להדליק תחילה ולפרוס כפיהן בין הנרות ובין עיניהן או מכסות עיניהן בכפיהן, כדי שלא יהנו עדיין מאור הנרות, ומברכות הברכה, ואחר כך רואות שוב את הנרות.

משנה במסכת שבת דף ל"ד ע"א

שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים צָרִיךְ אָדָם לֹאמַר
שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים צָרִיךְ אָדָם לְבַדֵּק וּלְהַזְכִּיר

בֵּיתוֹ עֶרְבַת שַׁבָּת עִם הַשְּׂכָה,
בֵּיתוֹ בְּעֶרְבַת שַׁבָּת כְּשֶׁעוֹמֵד לְהַחֲשִׂיד,

עֲשֵׂרְתָם,

האם הפרשתם תרומות ומעשרות,

עֲרַבְתָם.

האם הכנתם את הערוב.

הַדְּלִיקוּ אֶת הַנֵּר.

כָּבֵד הַגִּיעַ הַזְמִינוּ לְהַדְלִיק נְרוֹת שַׁבָּת.

מסכת שבת דף י"ב ע"א

תְּנִינָא, אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, חַיִּיב אָדָם
שְׁנִינָא בְּבִירְתָא, אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, חוֹבָה עַל כָּל אָדָם

לְמַשְׁמֵשׁ בְּגִדָיו בְּעֶרְבַת שַׁבָּת עִם
לְמַשְׁשׁ וּלְכַדֵּק אֶת פִּיּוֹ בְּגִדָיו בְּעֶרְבַת שַׁבָּת כְּשֶׁעוֹמֵד

חֲשִׂיכָה, שְׂמָא יִשְׁכַּח וַיֵּצֵא.

להחשיד, כדי שלא ישכח בכיסו ועל בגדיו חפץ מקצה או שיתלטל ויצא
עמו לרשות הרבים.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵף הַלְכָתָא רַבְתָּא לְשַׁבְתָּא:

אמר רבי יוסף, הלכה זו חשובה היא ומונעת מלהכשל בחילול שבת:

לשבת

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,

מְקוֹר הַבְּרָכָה, מוֹדֵה אֲנִי לָךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וּמְלִכּוֹ הַיְחִיד שֶׁל כָּל הָעוֹלָם,

אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק

עַל אֲשֶׁר קִדְּשׁ אֹתָנוּ עַל יְדֵי קִיּוּם מִצְוֹתָיו, וְצִוָּה אֹתָנוּ לְהַדְלִיק

נֵר שֶׁל שַׁבָּת:

נר כדי לכבד ולענג את השבת:

ליום טוב

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ

בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם טוֹב:

ליום טוב שחל בשבת

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ

בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם

טוֹב:

ליום הכפורים

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ

בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם הַכְּפוּרִים:

סדר סעודה שלישית

אתקינו סעודתא דמהימנותא שלמתא תדוותא דמלכא
קדישא. אתקינו סעודתא דמלכא דא היא סעודתא דחקל
תפוחין קדישין וזעיר אנפין ועתיקא קדישא. אתנן לסעדא בהרה:
בני היכלא דכסיפין, למחוי וזו דזעיר אנפין: יהון הקא, בהאי
תנא, דביה מלכא בגלופין: צבו לתרא, בהאי ועדא, בגו עירין
וכל גדפין: חרו השתא, בהאי שעתא, דביה רענא ולית זעפין:
קריבו לי, חזו חילי, דלית דינין דתקיפין: לבר נטלין, ולא
עאלין, הני בלבין דחציפין: והא אומין, עתיק יומין, למנחה
(למצחא) עדי יהון חלפין: רעו דיליה, דגלי ליה, לבטלא בכל
קליפין: ישני לון, בנוקביהון, ויטמרון בגו כפין: ארי השתא
במנחתא, בהדותא דזעיר אנפין:

מזמור לדוד ״ רעי לא אחסר. בנאות דשא ירביצני
על מי מנחות ינהלני. נפשי ישובב ינחני במעגלי צדק
למען שמו. גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי
אתה עמדי שבטך ומשענתך המה ינחמני. תערך לפני
שלחן נגד צררי דשנת בשמן ראשי כוסי ריחה. אך טוב
וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתתי בבית ״ לארך ימים:
יש הנוהגים לברך על כוס יין ואומרים:

33

ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום להיום לא
תמצאהו בשדה. ראו כי ״ נתן לכם השבת על כן הוא נתן
לכם ביום הששי לחם יומים שבו איש תחתיו אל יצא איש
ממקומו ביום השביעי. על כן ברך ״ את יום השבת ויקדשהו:
סברי מרגן ורבגן ורבותי:

ברוך אתה ״ אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

יָדִיד נֶפֶשׁ אָב הַרְחֵמוּן, מְשׁוֹךְ עֲבָדְךָ אֶל רְצוֹנְךָ.
יְרוּץ עֲבָדְךָ כְּמוֹ אֵל. יִשְׁתַּחֲוֶה אֶל מוֹל הַדָּרָךְ.
יַעֲרֹב לוֹ יְדִידוּתֶיךָ מִנְפֶת צוּף וְכָל טָעַם:

הַדּוֹר נֶאֱהָה זֵיו הָעוֹלָם, נֶפְשֵׁי חוֹלֵת אֶהְבֶּתְךָ.
אֲנֵא אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ, בְּהִרְאוֹת לָהּ נַעַם זֵיוֶךָ.
אִז תִּתְחַזַּק וְתִתְרַפָּא, וְהִיתָה לָהּ שְׂמֵחַת עוֹלָם:

וְתִיק יִהְמוּ נָא רַחֲמֶיךָ, וְחוּסָה נָא עַל בֶּן אֶהוּבְךָ.
כִּי זֶה כְּמָה נִכְסֵיךָ נִכְסֵיךָ לְרֵאוֹת בְּתַפְאֵרֶת עֲזוּךָ.
אֲנֵא אֵלִי חֲמַדַּת לְבִי. וְחוּסָה נָא וְאֵל תִּתְעַלֵּם:

הַגִּילָה נָא וּפְרֵשׁ חֲבִיבִי עָלַי, אֶת סִפְתֵי שְׁלוֹמְךָ.
תֵּאִיר אֶרֶץ מַכְבוֹדְךָ, נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בְּךָ.
מִהֵרָ אֶהוּב כִּי בָּא מוֹעֵד וְחִנְנֵנוּ כִּימֵי עוֹלָם:

אֵין בְּאֱלֹהֵינוּ,

אֵין בְּאֲדוֹנֵנוּ, אֵין כְּמַלְכֵנוּ, אֵין כְּמוֹשֵׁעֵנוּ.
מִי בְּאֱלֹהֵינוּ, מִי בְּאֲדוֹנֵנוּ, מִי כְּמַלְכֵנוּ, מִי כְּמוֹשֵׁעֵנוּ.
נֹדְדָה לְאֱלֹהֵינוּ, נֹדְדָה לְאֲדוֹנֵינוּ, נֹדְדָה לְמַלְכֵנוּ, נֹדְדָה לְמוֹשֵׁעֵנוּ.
בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ, בְּרוּךְ אֲדוֹנֵנוּ, בְּרוּךְ מַלְכֵנוּ, בְּרוּךְ מוֹשֵׁעֵנוּ.
אֶתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ, אֶתָּה הוּא אֲדוֹנֵנוּ,
אֶתָּה הוּא מַלְכֵנוּ, אֶתָּה הוּא מוֹשֵׁעֵנוּ:

לְפָנֶיךָ יְהוָה ^{אֱלֹהֵינוּ} יִכְרְעוּ ^{עַל בְּרִכְתּוֹם} וַיִּבְרְאוּ ^{עַל אִפְרָם אֲרֵצָה}

וְלִכְבוֹד שְׁמֶךָ יִקָּר כְּבוֹד וּחְשִׁיבוֹת יִתְנוּ וַיִּקְבְּלוּ כָלֶם אֶת־עַל מַלְכוּתְךָ וְתַמְלִךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד לְנֶצַח כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וְלְעוֹלָמֵנוּ עַד תַּמְלִךְ בְּכַבוֹד כַּכְתוּב "בְּתוֹרַתְךָ יְהוָה" ^{יְהוָה} "וַיִּמְלֶךְ לְעֵלָם וָעֶד וַיִּנְאֶמֶר וַיְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ" ^{יְהוָה} לְמַלְכְּךָ עַל־כָּל־הָאָרֶץ וַיֵּאמֶר בְּיוֹם הַהוּא יְהִי יְהוָה ^{יְהוָה} אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

וּבְתוֹרַתְךָ יְהוָה ^{יְהוָה} אֱלֹהֵינוּ כַּתוּב לֵאמֹר: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה ^{יְהוָה} אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ^{יְהוָה} אֶחָד:

סְעֻדָּה שְׁלִישִׁית

אֲתִקְיֵנוּ סְעֻדָּתָא דְמַהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא ^{הַכּוּסֵי וְהַכֵּינֵי סְעוּדַת הַדְּמוּת הַשְּׁלֵמָה} חֲדוּתָא דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא ^{שְׂמֹחַת וְחֻדוּת הַמִּלְכֵי הַקְּדוֹשִׁים}: אֲתִקְיֵנוּ סְעֻדָּתָא דְמַלְכָּא. דָּא הִיא סְעֻדָּתָא דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא וְהִיר אַנְפִּין, (וְעַתִּיקָא קַדִּישָׁא וְחַקְל תַּפּוּחִין קַדִּישִׁין אֲתִין לְסַעְדָּא בְּהַדְרִיה):

ל"כ יאמר בקשת "יהא רעוא" כולה, כי זאת התפלה טוב לאומרה קודם כל סעודה מג' סעודות של שבת (ששנו החוננות ע"ב).

הוּ רַעוּא מִן קָדָם עַתִּיקָא קַדִּישָׁא דְכָל־קַדִּישִׁין ^{יְהוָה מַלְכֵנוּ הַקְּבִי"ה} טְמִירָא דְכָל־טְמִירִין ^{הַסְּתֵר מִכֵּל וְנִסְתָּרִים} סְתִימָא דְכָל־א ^{הַעֲלִים מִכֵּל} וְתַמְשֵׁךְ טַמָּא עֲלָאָה ^{הַתְּלִין מִנְהָ} מְנַה ^{מִיחִין} לְמַלְכָּא רִישָׁה דְזוּעִיר נְפִין, וְלִתְשִׁיל "לְחַקְל תַּפּוּחִין קַדִּישִׁין [לְמַלְכוּת] בְּנִהִירוּ דְאַנְפִּין וְיִתְמַשֵּׁךְ מִן קָדָם ^{יִתְמַשֵּׁךְ מִן קָדָם} פְּרַעוּא וּבְחֲדוּתָא דְכָל־א ^{הַרְצוֹן וּבְשִׂמְחַת כֵּל} טְמִירָא דְכָל־טְמִירִין סְתִימָא בְּלָא רַעוּתָא רַעוּן וְרַחְמֵי חֲנָא וְחֲסֵדָא בְּנִהִירוּ עֲלָאָה בְּרַעוּתָא חֲדוּה ^{בְּחֵדָה עֲלִינוּה וְכַרְצוֹן וְשִׂמְחָה} עֲלֵי וְעַל כָּל־בְּנֵי בֵיתִי, וְעַל כָּל־הַנְּגָלוּים אֲלֵי, וְלִפְרָקִינֵן מַבְרַעֲקַתִּין בִּישִׁין וְכַסִּים קְשִׁים וְיִזְמוּן לְעֵלְמָא ^{הַבָּאִים לְעוֹלָם}. וְיִזְמוּן וְיִתְהַיִּב לְנָא מְזוּנָא וּפְרַנְסָתָא בְּבֵתָא, בְּלֵי צְרָה וְעַקְתָּא, מַמְזָלָא דְכָל־מְזוּנֵי בֵּיה תַלְזִין. שְׂוִיבִינֵן מַעֲיָנָא בִישָׁא ^{הַעֲלִינוּ מִעֵין הַרְע} וּמַחְרָבָא דְמַלְאָךְ הַמּוֹת וּמַדִּינָה שֶׁל גֵּהֶנֶם. וְיִתִּי לְנָא וְלְכָל־נַפְשֵׁתָנָא - חֲנָא וְחֲסֵדָא וְחַיֵּי אַרְיֵי מְזוּנֵי רוּחֵי ^{פְּרִסְתָּה בְּחַיָּה} וְרַחְמֵי מִן קַדְמֵיה. אֲמֵן כֵּן יְהִי רַצוֹן, אֲמֵן וְאֲמֵן.

לפני סעודה שלישית יאמר:

שְׁמַע יְהוָה קַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ, בְּחֵדָלוּ וְרַחֲמוּהוּ, וְרַחֲמוּהוּ וְרַחֲמוּהוּ, לְיַחְדָּא שְׁם אוֹת יו"ד אוֹת ה"א בְּאוֹת וְא"ו אוֹת ה"א, בְּיַחְדָּא שְׁלִים (דְּהוּ) בְּשֵׁם כָּל־יִשְׂרָאֵל, הִנֵּה אֲנִכִּי בָּא לְקָדָם מְצוֹת סְעֻדָּה שְׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבָּת, הוּא בְּנִיד יַעֲקֹב אֵב שֶׁל שִׁבְעִים נְפִשׁ, וּבְכוּתוֹ נִצְלַל מִמַּלְחָמַת גּוֹג וּמְגוֹג, וַיִּקְרָם עַל מַקְרָא שְׂכֵתוֹב: וְהַאֲכַלְתִּיהּ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיהּ, נַחֲלָה בְּלֵי מַצְרַים. וּבְכֵן בָּח סְלַת שְׁלִשׁ סְעוּדוֹת אֵלֵינוּ יִתְקַן פְּנִמֵּינוּ בְּסַעְדוֹת הַרְשוּת וּמַאֲבָלוֹת אֲסוּרוֹת. הוּ נַעַם אֲדִנֵּי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה דִינֵינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה דִינֵינוּ כּוֹנְנָה: